

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **E.**, bývajúcej v T., zastúpenej JUDr. Š., advokátom so sídlom v I., proti žalovaným **1/ S.**, so sídlom v B., **2/ S.**, so sídlom v B., **3/ S.**, so sídlom v B., **4/ S.**, so sídlom v B., **o zaplatenie 10 124,15 € (305 000 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 14 C 420/2004, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. septembra 2008, sp. zn. 15 Co 164/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 17. októbra 2007, č.k. 14 C 420/2004-108 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia istiny 305 000 Sk s príslušenstvom titulom náhrady škody, ktorá jej mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom a nečinnosťou štátu a jeho orgánov podľa zákona č. 58/1969 Zb., resp. z titulu všeobecnej zodpovednosti. Rozhodnutie odôvodnil tým, že pre vznik nároku na náhradu škody musia byť kumulatívne splnené tri podmienky, a to: 1/ vznik škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, 2/ nesprávny úradný postup štátu a 3/ príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že nie je daná zodpovednosť žalovaných za škodu, ktorá žalobkyni vznikla z dôvodu, že nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovaných ako jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu podľa ustanovenia § 18 zákona č. 58/1969 Zb. Mal zato, že žalobkyňa uzavrela so spoločnosťami B. s.r.o. a H. o.c.p., akciová spoločnosť zmluvy o pôžičke v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka. Podľa uzavretých zmlúv išlo o dvojstranné právne úkony, ktoré vznikli ako výsledok vzájomných a zhodných

prejavov slobodnej a vážnej vôle, prejavenej určite a zrozumiteľne. Na základe týchto zmlúv došlo k vzniku súkromnoprávneho vzťahu, do ktorého nemohol štát zastúpený žalovanými 1/ až 4/ zasahovať. Poukázal na ustanovenie článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Mal za to, že žalovaní 1/ až 4/ nezodpovedajú za škodu ani podľa ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie zakotvuje všeobecnú prevenciu v občianskoprávných vzťahoch a jeho porušenie je porušením právnej povinnosti so vznikom zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že žalovaní nemohli zasahovať do súkromnoprávných vzťahov, ktoré vznikli medzi žalobkyňou a nebankovými subjektmi na základe uvedených zmlúv, a z toho hľadiska im potom vytýkať, že si nepočítal tak, aby žalobkyňa neutrpela škodu na majetku. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 10. septembra 2008 sp. zn. 15 Co 164/2008, rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny, s poukazom na ustanovenie § 219 O.s.p., potvrdil. Mal za preukázané, že žalobkyňa uzatvorila so spoločnosťou B., s.r.o. zmluvy o tichom spoločenstve v súlade s ustanovením § 673 a nasl. Obchodného zákonníka na základe slobodnej, vážnej a zrozumiteľnej vôle zmluvných strán. Poukázal na ústavný princíp legality právnej moci vyjadrenej v čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, v zmysle ktorého štátne orgány nie sú oprávnené konať, ak ich na to nespĺnomocní zákon, a ak konajú, sú povinné konať iba spôsobom, ktorí stanovil zákon. Uviedol, že pokiaľ by štát prostredníctvom svojich príslušných orgánov zakázal spoločnosti činnosť spočívajúcu v uzatváraní zmlúv o tichom spoločenstve s občanmi, zasiahol by tým do občianskych a obchodných právnych vzťahov a do zmluvnej autonómie subjektov súkromného práva ako aj do vlastníckeho práva občanov mimo rámca ochrany garantovanej Ústavou Slovenskej republiky, pretože by tým obmedzil, prípadne zmaril ich možnosť nadobúdať v zmysle príslušných dojednaní majetkové hodnoty vo forme pohľadávok a ich príslušenstva (úroky, zisk). Poukázal aj na to, že žalobkyňa nepreukázala žiadne dôkazy, ktoré by zodpovednosť preukazovali. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p., v tomto konaní plne úspešným žalovaným 1/ až 4/ ich náhradu nepriznal, keďže sa ich náhrady nedomáhali riadnym návrhom.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním a navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu

prvého stupňa na ďalšie konanie. Vo svojom dovolaní rozoberala skutkový a právny stav veci tak, ako ho uvádzala v konaní pred súdmi. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobkyňa dovolací dôvod vyvodzuje z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., a to, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Mala za to, že predložené listinné dôkazy, verejne známe skutočnosti, ako aj skutočnosti známe orgánom žalovaných, preukazujú zavinenie žalovaného za vznik škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánov žalovaných. Uviedla, že orgány štátu vystupujúce na strane žalovaných sa nepriamo vo svojich vyjadreniach k žalobnému návrhu k zavineniu na vznik škody priznávajú, pričom sa snažia svoju zodpovednosť na spôsobenej škode preniesť na iné orgány žalovaného. Napadnutý rozsudok považovala za výsledok nedostatočne zisteného skutkového stavu veci súdom, nakoľko vec nemožno posudzovať len z hľadiska v súčasnosti preukázateľne nedokonalnej právnej úpravy činnosti nebankových subjektov, t.j. zákona č. 21/1992 Zb. o bankách a zákona č. 248/1992 Zb. o investičných spoločnostiach a investičných fondoch, zákona č. 385/1999 Z.z. o kolektívnom investovaní, ale aj z hľadiska platnej právnej úpravy spoločenských vzťahov v čase vzniku škody, ktoré ukladali orgánom žalovaného vo veci konať z úradnej povinnosti z hľadiska existencie preventívno - profilaktických opatrení, ktoré z tejto právnej úpravy priamo pre tieto orgány štátu vyplývali a ktoré pri realizácii vzhľadom k ich obsahu mohli účelne zabrániť vzniku škody.

Žalovaní 1/ a 4/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

Žalovaný 2/ navrhol, aby dovolací súd v predmetnom konaní v zmysle § 243b ods. 1 O.s.p. dovolanie zamietol. Mal za to, že podané dovolanie nie je prípustné v zmysle ustanovenia § 236 ods. 1 a 2 O.s.p. Uviedol, že dovolateľ vo svojich tvrdeniach neuviedol žiadne nové skutočnosti a zároveň svoje tvrdenia nepodložil nijakými relevantnými dôkazmi, ktoré by preukazovali nesprávny úradný postup žalovaných 1/ až 4/ v príčinnej súvislosti so vznikom škody spôsobenej žalobkyňou.

Žalovaný 3/ navrhol, aby dovolací súd dovolanie zamietol, nakoľko rozsudok odvolacieho súdu vychádza z náležite zisteného skutkového stavu veci a správneho právneho posúdenia. Uviedol, že dovolanie nie je prípustné, lebo nie je splnená ani jedna zo zákonom predpísaných podmienok a predpokladov pre prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa ustanovení § 236, § 237 a § 238 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade dovolaním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré

možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Takéto vady konania ale v dovolacom konaní neboli zistené.

Žalobkyňa existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až f/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Pokiaľ ide o námietku žalobkyne spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobkyňa v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobkyne boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobkyňou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebola žalobkyňa úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovaným (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovaným náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 2. decembra 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková